

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Golfbaan de Hooge Vorssel, Bernheze

Voorlopig toetsingsadvies over het milieueffectrapport

9 januari 2013 / rapportnummer 2127-54

1. Oordeel over het MER

Initiatiefnemer Company Club De Hooge Vorssel in de gemeente Bernheze heeft het voornemen om haar bestaande golfbaan van 9 holes, gelegen tussen de Heescheweg en Berg-hemsweg te Nistelrode, juridisch planologisch te borgen¹ en tevens uit te breiden naar een 18-holes baan.

Voor de bestaande golfbaan en de uitbreiding met aanpassing van het golfclubhuis en de parkeerplaats moet een nieuw bestemmingsplan worden opgesteld. Dit besluit heeft betrekking op het gehele plangebied, dus de huidige 9 holes baan met bijbehorende voorzieningen en de uitbreiding met 9 holes. De natuurcompensatie wordt ook in het nieuwe bestemmingsplan meegenomen. Ten behoeve van besluitvorming over het bestemmingsplan is een milieueffectrapport (MER) opgesteld. De gemeenteraad van Bernheze is bevoegd gezag.

De Commissie² is van oordeel dat op enkele onderwerpen de essentiële informatie ontbreekt om het milieu een volwaardige rol in de besluitvorming over het bestemmingsplan te laten spelen.

In het MER zijn is de oorspronkelijke milieusituatie (vóór 1990) en de huidige (bestaande golfbaan) compleet inzichtelijk gemaakt. Met name het ecologisch onderzoek is uitstekend. Daarbij is goed gebruik gemaakt van bestaande bronnen en zijn leemtes ingevuld met recent onderzoek.

In het MER ontbreekt een inrichtingsvariant die voldoet aan de A status van de Nederlandse Golffederatie en tevens de natuurlijke en archeologische waarden in het plangebied zoveel mogelijk behoudt of ontziet. De Commissie is van mening dat door het ontbreken van een dergelijke variant in het MER geen afweging tussen het golftechnisch meest optimale voorkeursalternatief en een meest milieuvriendelijk alternatief kan worden gemaakt.

Uit het MER blijkt dat het voornemen zal leiden tot aantasting van de Ecologische hoofdstructuur (EHS) en dat deze gecompenseerd zal moeten worden. In het MER wordt geen informatie verstrekt over de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS die aangetast of ontwikkeld worden door de bestaande 9 holes golfbaan en de 9 holes uitbreiding. Er ontbreekt een visie op de gewenste ruimtelijke samenhang en het ecologisch functioneren van de EHS in het plangebied. Als gevolg daarvan ontbreekt ook een helder kader op grond waarvan de locaties en de kwaliteit van de natuurcompensatie kunnen worden bepaald.

---

¹ Goedkeuringsbesluiten van het bestemmingsplan van de bestaande 9 holes golfbaan werden in 2001 en 2004 door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State vernietigd.

² Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via commissiemer.nl onder 'Advisering' of door in het zoekvak het projectnummer in te geven.

2. Toelichting op het oordeel

2.1 Meest milieuvriendelijk alternatief

In het MER wordt – zonder onderbouwing – gesteld dat het voorkeursalternatief (VKA) ook het meest milieuvriendelijk alternatief (MMA) is. Omdat het VKA kennelijk een optimum betreft tussen golftechnische eisen en milieuaspecten, vraagt de Commissie zich af of het VKA ook daadwerkelijk het MMA is. Een MMA is immers naar zijn aard gericht op het zoveel mogelijk beperken van de gevolgen voor het milieu met gebruikmaking van de beste bestaande mogelijkheden en welzodanig dat nog steeds sprake is van een realistisch alternatief. Het voorkeursalternatief en MMA gaat bijvoorbeeld ten koste van leefgebied voor de levendbarende hagedis en rugstreeppad. Met een andere inrichting van de holes is het wellicht mogelijk dat deze leefgebieden van deze –zwaar– beschermde soorten gespaard worden.

Het MER geeft geen informatie over de mate van inpassing van ecologische, landschappelijke, historische en archeologische waarden bij de inrichting van de holes en de keuze voor de locatie van het clubhuis en parkeerplaats. Zo wordt in het MER niet duidelijk of deze waarden ontzien kunnen worden door een keuze voor een andere routing, minder baanlengte, lager aantal par of wel of geen back tees. Aan de hand van deze informatie dient te worden onderbouwd waarom het VKA gelijk is aan het MMA of dient een ‘nieuw’ MMA te worden beschreven en verbeeld waarin ecologische, landschappelijke, historische en archeologische waarden worden afgewogen.

De Commissie acht het van belang dat daarbij in ieder geval in wordt gegaan op de volgende punten:

- Op welke punten golfargumenten hebben geprevaleerd boven milieuargumenten in het huidige ontwerp;
- Op welke punten het huidige ontwerp er anders zou hebben uitgezien (met voor het milieu betere oplossingen) als en aanwezige waarden (zoals bijvoorbeeld ten aanzien van beschermde soorten en oude bosgroeiplaatsen³) in het keuzeproses hadden geprevaleerd boven golftechnische argumenten.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER aan te geven welke keuzes bij het ontwerpen van het VKA zijn gemaakt ten aanzien van de ecologische, landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden. Onderbouw tevens waarom het VKA ook het MMA is of geef, indien dit niet het geval is, een beschrijving en verbeelding van een ‘nieuw’ MMA. Deze informatie is ook noodzakelijk voor de onderbouwing van de EHS saldobenadering (zie paragraaf 2.2)

---

³ In het plangebied komen restanten van bospercelen voor uit 1869 die in Nederland erg zeldzaam zijn en waar weinig voorkomende ouderdom en soortensamenstelling van boomsoorten te vinden zal zijn.

2.2 EHS saldo benadering

De golfbaan ligt in de EHS. In het MER is aangegeven dat op basis van optimalisatie van het ontwerp van de golfbaan een EHS-saldobenadering is toegepast. De Commissie constateert echter dat met de informatie in het MER niet kan worden voldaan aan de voorwaarden voor deze benadering zoals verwoord in artikel 4.8 van de Provinciale Ruimtelijke Verordening Brabant⁴. In het MER is alleen de omvang beschreven van de EHS gebieden die aangetast en gecompenseerd worden. Daarbij ontbreekt de in artikel 4.8 lid 4 vereiste informatie over de kwaliteit en het ecologisch functioneren van de aangetaste gebieden. In het MER ontbreekt nog informatie over:

- de huidige wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS binnen het plangebied;
- de (gewenste) ruimtelijke samenhang en het huidige ecologisch functioneren van de EHS in het gebied.

De Commissie adviseert een ruimtelijke visie voor de herbegrenzing van de ecologische hoofdstructuur in een aanvulling op het MER te beschrijven. Daarin dienen de volgende onderwerpen aan bod te komen:

- een beschrijving van de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS in het plangebied op basis van de ecologische onderzoek;
- een beschrijving van de (gewenste) ruimtelijke samenhang en het ecologisch functioneren van de EHS in het gebied;
- een daarop gebaseerde visie op de doelstelling voor de samenhang, kwaliteit en het functioneren van gecompenseerde EHS gebieden;
- een beoordeling op welke manier de gecompenseerde EHS gebieden een bijdrage leveren aan de doelen van de ruimtelijke visie en het functioneren van de lokale en regionale ruimtelijke structuur.

De Commissie adviseert de noodzaak voor de aanleg van nieuwe compensatienatuur te onderbouwen aan de hand van de mitigatieladder, waarbij achtereenvolgens gekeken wordt naar (1) de mogelijkheden voor inpassing van de ontwikkeling in de bestaande ecologische structuur, (2) de maatregelen om effecten van inrichting en gebruik van de golfbaan te mitigeren en (3) pas tot aanleg van nieuwe compensatienatuur over te gaan wanneer de beide eerste stappen onvoldoende resultaat opleveren.

---

⁴ De titel van artikel 4.8: 'Wijziging van de begrenzing van de ecologische hoofdstructuur op verzoek met toepassing van de saldobenadering'

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: Company Club De Hooge Vorssel

Bevoegd gezag: gemeenteraad van de gemeente Bernheze

Besluit: vaststellen van een nieuw bestemmingsplan

Categorie Besluit m.e.r.: C10.2

Activiteit: het planologisch borgen van een bestaande 9 holes golfbaan en tevens uitbreiding naar een 18 holes baan.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in De Bernhezer: 20 juni 2008

advies aanvraag: 12 juni 2008

ter inzage legging: 23 juni tot en met 4 augustus 2008

richtlijnenadvies uitgebracht: 20 augustus 2008

richtlijnen vastgesteld: 3 november 2008

kennisgeving MER in de Staatscourant van: 10 oktober 2012

ter inzage legging MER: 15 oktober tot en met 26 november 2012

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 12 oktober 2012

voorlopig toetsingsadvies uitgebracht: 9 januari 2013

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ir. B. Barten (werkgroepsecretaris)

ir. ing. R.B. Buiting

drs. R.J.M. Kleijberg

ir. J. van der Vlist (voorzitter)

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- Milieueffectrapport Companyclub De Hooge Vorssel gemeente Bernheze, augustus 2012.
- Golfbaan De Hooge Vorssel Bernheze, gemeente Bernheze, 17 september 2012.
- Bestemmingsplan Golfbaan De Hooge Vorssel Bernheze, gemeente Bernheze Bijlagenboek, 17 september 2012.
- Natuurcompensatieplan De Hooge Vorssel, 26 mei 2009

De Commissie heeft kennis genomen van 19 zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 27 november 2012 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Zij heeft deze, voor zover relevant voor m.e.r., in haar advies verwerkt.

Voorlopig toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Golfbaan de Hooge Vorssel, Bernheze

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht
T 030 - 234 76 66
F 030 - 233 12 95
E mer@eia.nl
w www.commissiemer.nl

